

**Spolupráce kraje Vysočina
s autorizovanou obalovou společností
EKO-KOM, a. s., v období 2004–2008**

Obsah:

Kapitola 1

Technická podpora systému odděleného sběru
komunálních odpadů

Kapitola 2

Koncepční materiály

Kapitola 3

Komunikační kampaně

Kapitola 4

Školení a semináře

Kapitola 5

Soutěž obcí

Kapitola 6

Shrnutí

Kapitola 7

Odkazy

Vážení přátelé,
dostává se vám do rukou brožura, která vám přináší informace o pětileté spolupráci mezi krajem Vysočina a autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a.s., zhodnocení této spolupráce, ve které bylo mnoho dobrého uděláno pro rozvoj tříděného sběru ve všech obcích kraje.

Hlavním cílem této spolupráce je podpora funkčního a efektivního systému odděleného sběru tříděných komunálních a obalových odpadů, kterým jsou naplňovány cíle ze závazné části Plánu odpadového hospodářství v oblasti nakládání s komunálními odpady.

Při této příležitosti si dovoluujeme poděkovat především všem zástupcům měst, obcí a kraje, kteří trpělivě budují systém tříděného sběru komunálních a obalových odpadů a přesvědčují své občany o jeho významu. Věříme, že i nadále se bude naše spolupráce úspěšně rozvíjet.

Kapitola 1

Technická podpora systému odděleného sběru využitelné složky komunálních odpadů

Rozšíření kapacity sběrné sítě na tříděný odpad v období let 2004 až 2007 bylo realizováno prostřednictvím grantových programů Fondu Vysočiny a příspěvku od společnosti EKO-KOM, a. s. V roce 2008 pak materiálovým vkladem a bezplatnou výpůjčkou obcím pouze ze strany EKO-KOM, a. s.

Za celé toto období byl nákup kontejnerů společností EKO-KOM, a. s., financován částkou 12,6 mil. Kč a ze strany kraje pak částkou 7,2 mil. Kč.

V Grantovém programu Fondu Vysočiny „Systém sběru a třídění odpadu 2004–2007“ na podporu tvorby uceleného systému sběru a třídění obalových složek komunálních odpadů bylo přijato 549 žádostí, přičemž počet podpořených žadatelů byl 346.

Sběrná síť se rozšířila o 664 nádob na plasty, o 659 nádob na papír, o 800 nádob na sklo bílé, o 471 nádob na sklo barevné a o 188 nádob na nápojové kartony. Materiálový vklad rozšířil systém odděleného sběru využitelných složek komunálních odpadů o 168 nádob na papír, 62 nádob na plast, 141 nádob na bílé sklo a 54 nádob na sklo barevné.

Dále bylo vybaveno několik sběrných dvorů a podpořeny informační kampaň k problematice třídění odpadů na místní úrovni.

Do čeho se sbírá tříděný odpad?

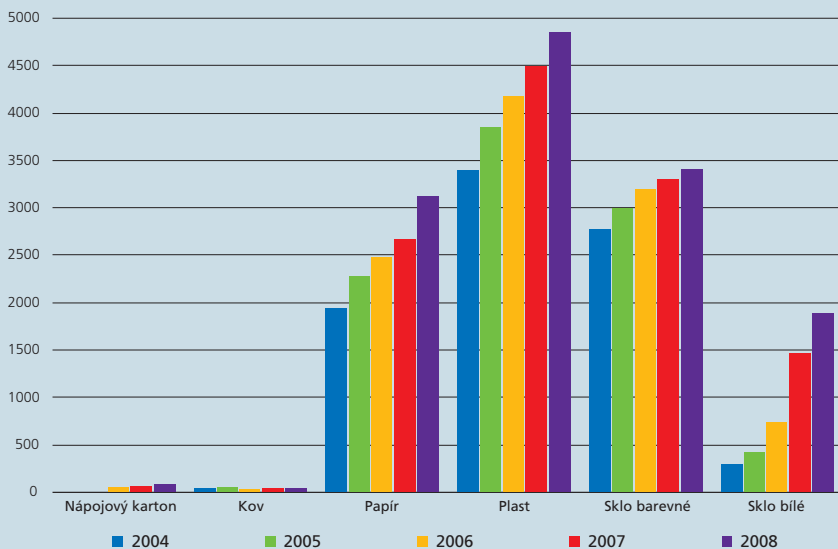
8 487 2004

58 %

13 445 2008

Vývoj sběrné sítě

Od roku 2004 do současné doby (rok 2008) přibylo v kraji Vysočina 4958 kontejnerů na tříděný sběr, což představuje nárůst o více než 58 %.

„Hnízdo roku“ soutěž o nejzajímavější sběrné místo:

1. místo
476 hlasů

Ždírec nad Doubravou

IČ: 00268542
zaslal starosta Jan Martinec
www.zdirec.cz

2. místo
426 hlasů

Štěpánov nad Svatkou

IČ: 00295558
zaslal starosta Vratislav Kubík
www.stepanovnadsvatkou.cz

3. místo
266 hlasů

Jámy

IČ: 00842133
zaslal starosta Jiří Šíkl
www.jamy.name

Vývoj dostupnosti sběrné sítě.

2004 **179**
osob na hnízdo

2008 **118**
osob na hnízdo

Grantový program

Bioodpady 2005–2008

na podporu uceleného systému nakládání s bioodpadem.

Celkem bylo podáno 115 žádostí, podpora byla přiznána 109 projektům ve výši 5,1 mil. Kč, vlastní spolufinancování ostatními subjekty činilo 8 mil. Kč.

Nejvíce žádostí podaly subjekty z Třebíčska a Žďárska.

Úspěšnost žádostí byla téměř 95 %.

Celkem bylo na nádoby na zeleň, kompostéry, projektové dokumentace na vybudování zařízení na zpracování bioodpadu a na informační kampaně vynaloženo 13,1 mil. Kč.

Kapitola 2

Koncepční materiály

Podrobná analýza stavu nakládání s komunálním odpadem v kraji Vysočina zaměřená na nakládání s využitelnými složkami komunálního odpadu včetně obalů byla jedním z výstupů pro řešení pilotního projektu.

Cílem této věcné etapy řešení bylo soustředit a objektivizovat podklady nutné pro rozhodování o opatřeních směřujících k podpoře intenzifikace odděleného sběru využitelných složek komunálních odpadů včetně obalů na území kraje Vysočina.

Dalším ze stěžejních materiálů byly průzkumy veřejného mínění, které nám přinesly nejen informace o postojích obyvatel k této problematice, ale také podklady, ze kterých jsme získali informace, co nejvíce občany zajímá, co by se chtěli dozvědět, jak a jakou cestou jsou ochotni informace přijímat. V další fázi jsme si tímto průzkumem ověřovali dosah a účinnost kampaně na celou širokou veřejnost. Podle závěrů těchto průzkumů pak byly koncipovány samotné komunikační a informační kampaně.

Průzkumy veřejného mínění vycházejí z komplexního výzkumného šetření realizovaného nezávislou společností pro výzkum trhu. Sběr dat byl realizován na území kraje Vysočina v první polovině října 2004 a začátkem roku 2007. Zkonstruovaný dotazník, vedle řady otázek zaměřených na zjištění relevantních informací nezbytných k naplnění cílů tohoto výzkumu, obsahoval i řadu otevřených otázek, pomocí nichž byly sledovány kvalitativní aspekty sledovaných skutečností. Výzkum probíhal v kraji Vysočina takovým způsobem, aby byla dodržena proporcionalita zastoupení obyvatel.

Při přípravě výběru byla kromě regionálního rozložení dále zohledněna struktura populace kraje Vysočina z hlediska pohlaví, věku a velikosti místa bydliště respondentů. Do zkoumaného vzorku byli zařazováni pouze lidé ve věku od 15 do 69 let. Při koncipování výběru bylo použito aktuálních údajů Českého statistického úřadu. Data byla získávána osobními rozhovory tazatelů s respondenty. Vyškolený tazatel kladl respondentovi otázky a zaznamenával v průběhu rozhovoru jeho odpovědi do dotazníku. S žádostí o rozhovor bylo osloveno 814 respondentů, kteří odpovídali zadaným kvótám. Interview bylo provedeno s 548 respondenty (ostatní dotázaní se odmítli výzkumu zúčastnit).

Některé dotazníky byly dále vyřazeny ze samotného zpracování pro svou neúplnost či chybné vyplnění. Zpracování dat a jejich analýza tak byly provedeny na celkem 506 případech. Průměrná doba rozhovoru činila 66,2 minut. Práce tazatelů byla bezprostředně po skončení sběru dat zpětně kontrolována a ověřována jak telefonicky, tak také korespondenčně.

Průzkum veřejného mínění v roce 2004 zmapoval stávající stav postojů obyvatel kraje Vysočina k problematice třídění odpadů. Následným průzkumem v roce 2007 jsme si ověřili správnost nastavení informačních a komunikačních kampaní a změnu v myšlení lidí a postojů k třídění odpadů.

V roce 2006 byl realizován doprůzkum veřejného myšlení na školách, ověření názoru této věkové kategorie na problematiku odpadů.

Porovnání výsledků průzkumu veřejného mínění na začátku projektu se stávající situací mezi obyvateli kraje Vysočina

Třídění odpadu patří k mému životnímu stylu	25 %	→	55 %
Odpad je důležité třídít	56 %	→	90 %
Souhlas s umístěním kontejnerů v blízkosti bydliště	81 %	→	92 %
Odpad třídím	67 %	→	89 %
Třídění odpadu nepatří k mému životnímu stylu	44 %	→	14 %
Třídění odpadu není moje starost	78 %	→	22 %
Nevím, jak na to	26 %	→	26 %

Z výsledků průzkumu veřejného mínění v roce 2007 vyplynulo, že obyvatelé kraje se touto problematikou intenzivně zabývají, odpady v současné době třídí 89 % obyvatel kraje, což ve srovnání s celorepublikovým průměrem 70 % obyvatel je velice příznivý stav.

Rovněž k myšlence třídění odpadů jako součásti životního stylu se hlásí 55 % obyvatel, což je více než dvojnásobek obyvatel v době zahájení projektu.

Z výše popsaných koncepčních materiálů, ale také z průběžných dat získaných od autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a. s., byl proveden návrh technického a organizačního řešení celého integrovaného systému tříděného sběru využitelných složek komunálního odpadu v obcích včetně ekonomické rozvahy až do roku 2010.

Kapitola 2

Komunikační kampaně

Komunikační kampaně kraje Vysočina vycházely z doporučení plynoucích z průzkumů veřejného mínění „Postoje obyvatel kraje Vysočina k odpadům“, zpracovaných v rámci koncepčních materiálů. Kampaň kraje Vysočina částečně navazovala i na celostátní kampaň společnosti EKO-KOM, a. s.

Hlavním cílem komunikační kampaně bylo upevnit povědomí široké veřejnosti o nutnosti, správnosti, užitečnosti a smyslu třídění všech využitelných složek komunálních odpadů, posílit pocit odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s předcházením vzniku odpadů a s tříděním komunálního odpadu, naučit a upevnit správné návyky při třídění odpadů, zvýšit počet obyvatel zapojených do třídění odpadů, zvýšit výtěžnost tříděného komunálního odpadu.

Naším společným cílem bylo, aby plošnou informační kampaň po celé toto období provázela nosná myšlenka „Má to smysl – třídíte odpad“ je to jednoduché, je to moderní, patří to k modernímu stylu života. Naší snahou bylo, aby lidé nepřestávali odpady třídít, třídili je kvalitně, protože jenom kvalitně vytríděné odpady lze zpracovávat a využívat. Lidem jsme sdělovali, že s výrobky z recyklátů se denně setkávají a denně je používají. Ale také, že ty odpady, co již nelze zpracovat, je dobré energeticky využívat na výrobu tepla a energie, a ne uložit na skládku.

V rámci jednotlivých kampaní jsme se zaměřovali na všechny cílové skupiny obyvatel, na rodinu jako celek a také na představitele a zástupce měst a obcí kraje Vysočina.

Najdete 21 rozdílů?

Porovnejte obrázky na straně 11 a 22. Obrázky poskytla Agentura Dobrý den Pelhřimov.

Mezi nejdůležitější realizované aktivity z kampaní v letech 2004–2008 patří:

AKCE PRO VEŘEJNOST A DOMÁCNOSTI

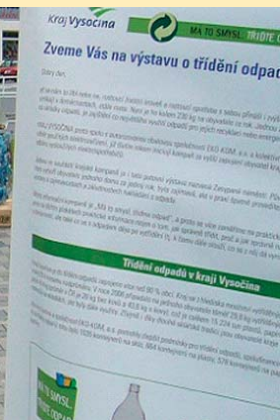

Akce Zasypané ulice

Demonstrační výstava odpadů, plakátů s netradičním zpracováním dat a informací o odpadech, soutěže a informace pro obyvatele.

Direct mail

Startovací sada tašek na třídění do domácností.

Skládačky „Kam s vaším odpadem“

Praktické rady, jak naložit s odpady z domácností, zahrádky či chaty, kontakty na sběrné dvory a autovrakoviště. Skládačka byla vyrobena pro jednotlivé okresy.

Barevné dny v zoo Jihlava

Proběhla řada soutěží a her a byl vytvořen koutek s nádobami na třídění odpadů, průvodcem správným tříděním byla zvířátka. Dále soutěže a hry na náměstích spolu s vytvářením EKOkorekdu.

Putování krajem Vysočina s barevným kontejnerem

Pokus o zápis do České knihy rekordů. Kontejner putoval celkem 180 km okrese Pelhřimov. Trasa vedla přes 50 obcí a v rámci ní byly předávány informace a test o třídění odpadů neotřelou formou.

Outdoorová reklama MHD

K posílení kampaně ve dvou největších městech kraje byly využity polepy autobusů, trolejbusů, zastávek MHD v Jihlavě a Třebíči.

Internet

Kampaň pomocí internetových stránek **www.tridime-vysocina.cz**.

Součástí internetu bylo i elektronické pexeso pro šíření návyků třídění odpadů.

Obří duha z víček od PET lahví

V rámci kampaně na podporu třídění odpadových surovin inicioval kraj Vysočina akci, při které žáci základních škol na různých místech kraje skládali obří duhu z víček od PET lahví.

Rekordní duha byla vytvořena na náměstí v Havlíčkově Brodě za použití více než 300 000 plastových víček.

Festival rekordů a kuriozit v Pelhřimově

Odpadová část Festivalu rekordů v Pelhřimově přinesla celou řadu soutěží s eko tematikou, např. sešlapávání PET lahví na čas, člunkový běh s tříděním odpadů.

EKO rekordy

Po celém kraji Vysočina zaznamenala agentura Dobrý den několik rekordů s tematikou ekologie a třídění odpadů.

Žáci základní školy Rošického v Jihlavě sestavili obří bludiště. Použito bylo přes půl milionu víček od PET lahví.

Na Karlově náměstí v Třebíči byl sestaven obří „koberec“ z 2 300 PET lahví.

Více na stránkách pelhřimovské agentury Dobrý den www.dobryden.cz.

Servis pro obce

Příprava článků, upoutávek, letáků, plakátů a zvukových spotů pro využití ve zpravodajích, internetu a vysílání obcí, městysů a měst.

Návrhy bannerů pro weby měst.

Regionální tisk a rozhlas

Seriál k třídění odpadů v deníku Deník – od pojmosloví přes předcházení vzniku odpadů a správné návyky k třídění odpadů až po zpracování vytrříděných odpadů na výrobky.

Články v regionálních denících a kreslené vtipy na téma nakládání s odpady.

Kampaň v rozhlasu a kabelové televizi – beseda za přítomnosti odborníků z oblasti odpadového hospodářství, spoty o třídění odpadů.

Aktivity pro děti a mládež

Pohádkové představení karlovarského divadla „O Lesíčkovi“, které mělo podpořit a naučit správné návyky k třídění odpadů.

Představení hudební pohádky bylo určeno dětem na prvním stupni základních škol a dětem z mateřských škol.

Děti obdržely také omalovánky s tematikou třídění odpadů.

Soutěž žáků základních škol a materiály pro učitele základních škol. Žákům škol byl nabídnut pestrý výběr tipů na aktivity, soutěže a hry k problematice odpadového hospodářství – výběr zveřejněn na webových stránkách kampaně.

Kampaň na středních školách – sada nádob, plátky, soutěž.

Odpadová PEXESO olympiáda měst, základních škol ve skládání pexesa 80x80 cm, dvojice – odpad/nádoba, podpora správného třídění.

Kapitola 4

Školení a semináře

Školení pro zastupitele a pracovníky odpadového hospodářství všech obcí bylo provedeno ve dvou etapách, a to v roce 2004 a 2008. Jednalo se o čtyřicet půldenních školení po celém kraji Vysočina.

Tématem školení bylo předávání praktických zkušeností s řízením odpadového hospodářství (způsoby odděleného sběru, jejich výhody a nevýhody, doporučené frekvence svozu, možnosti zpracování odděleně sebraných surovin, obvyklé ceny, znění smluv, možnosti kontrolních opatření vůči svozovým firmám). Aktuální informace o formách využití vytríděných složek komunálního odpadu. Informace o nové legislativě v odpadovém hospodářství, evidence a hlášení. Granty a dotace do oblasti odpadového hospodářství. Praktické rady a zkušenosti. Aktuální informace o změnách v systému EKO-KOM. Každý starosta nebo zástupce obce obdržel CD s články pro tisk – série článků o třídění odpadů a zpracování vytríděných odpadů. Tyto krátké články doprovázené ilustrativními fotografiemi mohli starostové volně použít v obecních zpravodajích či jiných tiskovinách, články byly určeny na podporu snahy obcí o větší zapojení obyvatel do třídění domovních odpadů. CD dále obsahovalo zákony a vyhlášky – texty všech důležitých zákonů a vyhlášek souvisejících s problematikou komunálního odpadového hospodářství (včetně Zákona o místních poplatcích). Krajský POH – pro ty, které by to zajímalo, byl zde uveden celý text Plánu odpadového hospodářství kraje Vysočina včetně všech příloh. Obecně závazné vyhlášky – příklady vyhlášek obcí o stanovení systému nakládání s komunálním odpadem, příklad vyhlášky o místním poplatku, příklad vyhlášky o stanovení poplatku za komunální odpad (podle §17a Zákona o odpadech). V rubrice ostatní mohli starostové nalézt například přehled hlavních pravomocí a povinností obcí v komunálním odpadovém hospodářství, příklad textu letáku infor-

mujícího občany o svozu velkoobjemového odpadu a nebezpečných odpadů, příklad řešení černých skládek, popis, jak vyplnit výkaz pro EKO-KOM apod. Příklad platebního výměru v případě místních poplatků a platebního výměru v případě poplatků za komunální odpad (podle §17a Zákona o odpadech). Příklad smlouvy obce se svozovou firmou a příklady smlouvy mezi obcí a živnostníkem o jeho zapojení se do systému odpadového hospodářství obce.

Školení „Komunální odpady v praxi“ pro zastupitele a pracovníky obcí s rozšířenou působností a pověřených obcí se konalo pravidelně každým rokem od roku 2004 do 2008. První školení se konalo v Třešti, následující ročníky tradičně již v Hrotovicích. Jednalo se o dvoudenní školení se zaměřením na předávání informací o realizaci schválených plánů odpadového hospodářství původce – jednotlivých obcí – včetně informace o způsobech realizace systémů třídění využitelných a obalových složek komunálního odpadu, předání informací a zkušeností s krajskou komunikační kampaní, informace o systému EKO-KOM, nové legislativě a dalších aktuálních tématech.

„Preferujeme výrobky v obalech, které lze roztřídit a uložit do kontejnerů na separovaný sběr, dávejme přednost výrobkům z recyklovaných materiálů a obalů“

Kapitola 5

Soutěž obcí „My třídíme nejlépe“

Soutěž obcí hodnotí aktivní účast obcí v systému odděleného sběru využitelných složek komunálních odpadů na základě dat ze čtvrtletních výkazů o vytríděném, využitém a odstraněném množství a druhích komunálního odpadu zasílaných jednotlivými obcemi autorizované společnosti EKO-KOM, a. s. Pro účely soutěže byly obce rozděleny do 4 velikostních kategorií (do 500 obyvatel; 501 – 2 000; 2 001 – 10 000; nad 10 000 obyvatel) a hodnotila se 4 čtvrtletí (IV. předchozího roku a I. – III. čtvrtletí roku soutěže). Slavnostní předávání cen vítězům obcí spolu s ukončením krajské komunikační kampaně probíhá každoročně na Krajském úřadu kraje Vysočina za přítomnosti zástupců samosprávy kraje a zástupců partnerské společnosti EKO-KOM, a. s.

Komplexní výsledky a pravidla soutěže obcí jsou k dispozici na webových stránkách www.tridime-vysocina.cz.

Tabulka shrnuje přehled vítězů hlavní kategorie v letech 2006, 2007 a 2008.

pořadí/kategorie	do 500 obyvatel	501 – 2 000 ob.	2 001 – 10 000 ob.	nad 10 000 ob.
2006				
1. místo	Vysoká Lhota	Dobronín	Velká Bíteš	Žďár n. Sázavou
2. místo	Valdíkovo	Krucemburk	Luka n. Jihlavou	Nové Město n. M.
3. místo	Kuklík	Sněžné	Polná	Havlíčkův Brod
2007				
1. místo	Karlovo	Česká Bělá	Polná	Třebíč
2. místo	Černá	Rozsochatec	Ždírec n. Doubravou	Pelhřimov
3. místo	Obyčtov	Sázava	Náměšť n. Oslavou	Žďár n. Sázavou
2008				
1. místo	Valdíkovo	Břežník	Velká Bíteš	Nové Město n. M.
2. místo	Hrušov	Dobronín	Ždírec n. Doubravou	Havlíčkův Brod
3. místo	Lány	Nové Veselí	Luka n. Jihlavou	Žďár n. Sázavou

2006

zástupci vítězných obcí do 500 obyvatel

2006

zástupci obcí kategorie 501 – 2 000 obyvatel

2006

zástupci obcí 2 001 – 10 000 obyvatel

2008

města nad 10 000 obyvatel

Kapitola 6

Shrnutí

Celkem za období 5 let spolupráce bylo investováno:

Kraj Vysočina: 14,25 mil. Kč
Společnost EKO-KOM, a. s.: 22,65 mil. Kč (vč. 3mil. materiálového vkladu)
dohromady: 36 905 000 Kč

Podíl financování žadatelů z grantových programů do odpadového hospodářství:

Systém sběru a třídění odpadů 2004–2007 20,4 mil. Kč
(nádoby, místní info kampaně):

Biodropady 2005–2008 6,2 mil. Kč

(nádoby, kompostéry, info kampaně,
PD pro zařízení na využívání odpadů BPS, kompostárny):
+ GP biodropady 2008/II (s alokací 2,935 mil. Kč)

ŽP – zdroj bohatství Vysočiny 2007 840 tis. Kč
(environmentální vzdělávání, výchova a osvěta)

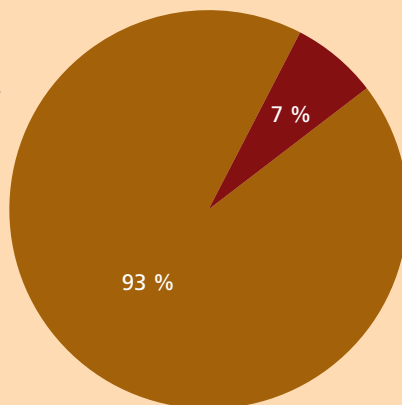
Najdete 21 rozdílů?

Porovnejte obrázky na straně 11 a 22. Obrázky poskytla Agentura Dobrý den Pelhřimov.

POSUN ZA OBDOBÍ 5 LET (Z ROKU 2004 DO ROKU 2008)

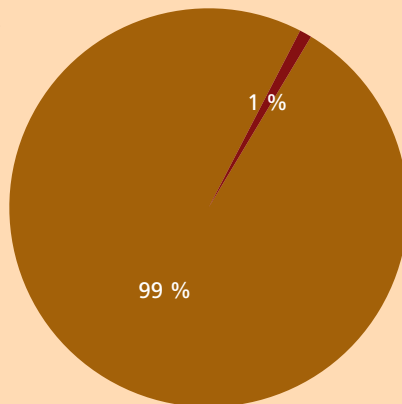
Zapojení obcí do systému EKO-KOM

■ Zapojené obce	655
■ Nezapojené obce	49
Celkem obcí na Vysočině	704

Zapojení obyvatel do systému EKO-KOM

■ Zapojení obyvatelé	507 698
■ Nezapojení obyvatelé	5 813
Celkem obyvatel na Vysočině	513 511

Třídění patří k mému životnímu stylu, tvrdí v současné době 55 % obyvatel kraje.

Odpad je důležité třídít, tvrdí 90 % obyvatel kraje.

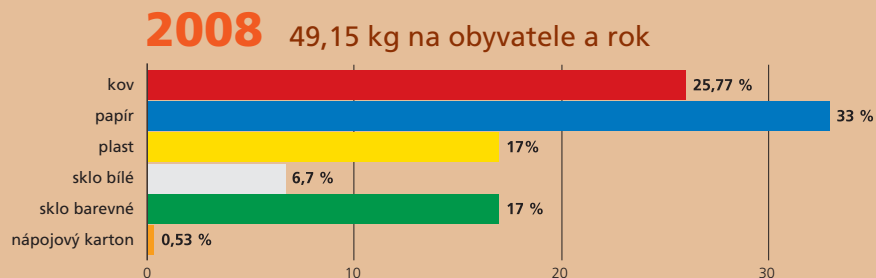
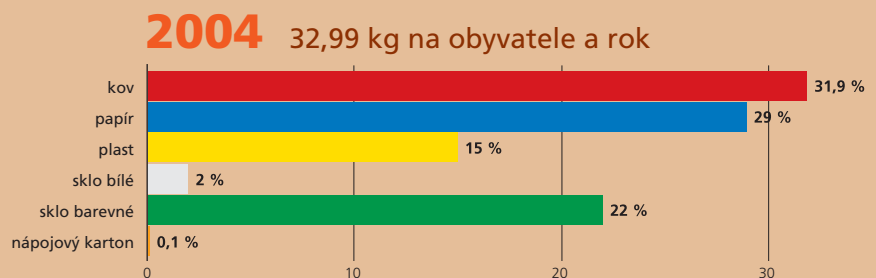
Odpad třídí 89 % obyvatel kraje.

Třídění není moje starost, tvrdí 22 % obyvatel kraje, což je skupina netřídící populace kraje, ve které jsou započítáni i ti, kteří třídí pouze některou z komodit.

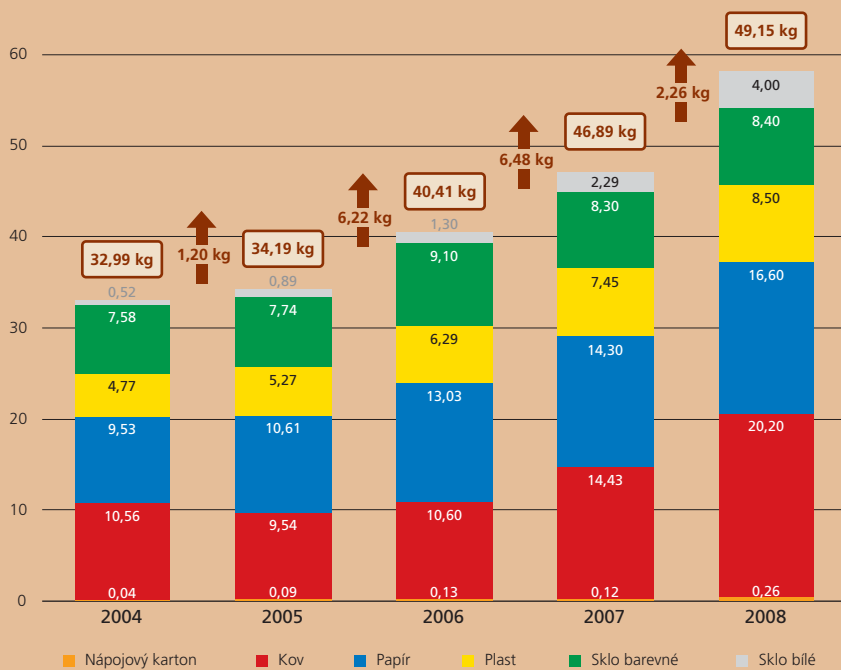
V kraji bylo do roku 2008 rozmístěno 13 445 nádob, což je nárůst od roku 2004 o 58 %. V dostupnosti sběrné sítě se kraj řadí k nejlepším v České republice. Na jedno průměrné sběrné místo připadalo v roce 2008 118 obyvatel, průměr České republiky byl 171 obyvatel.

Za období let 2004 až 2008 občané kraje Vysočina vytřídili celkem 100 663 tun odpadů, což by naplnilo vlak dlouhý 231 km. Přesto bylo za stejné období ještě uloženo na skládky 493 297 tun směsných komunálních odpadů.

Jak se na Vysočině třídilo (kg / obyvatele a rok)

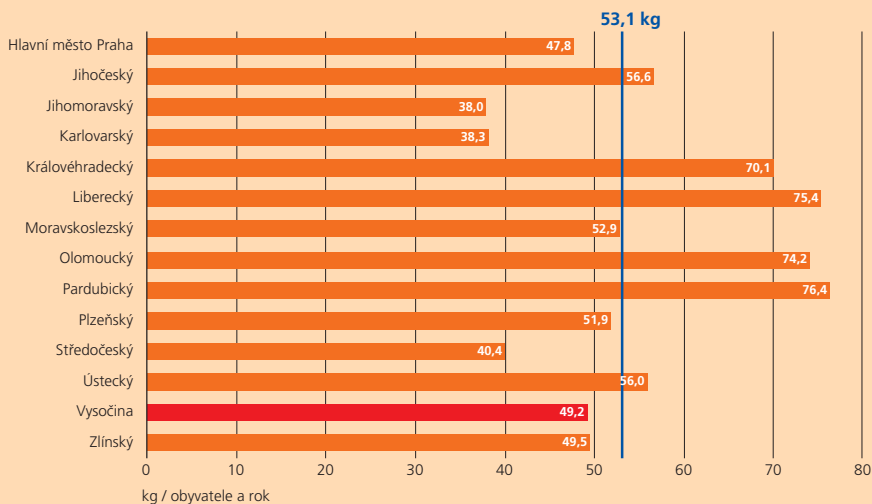

Nárůst výtěžnosti v kraji Vysočina v rozmezí let 2004 až 2008 (kg / obyvatele a rok)

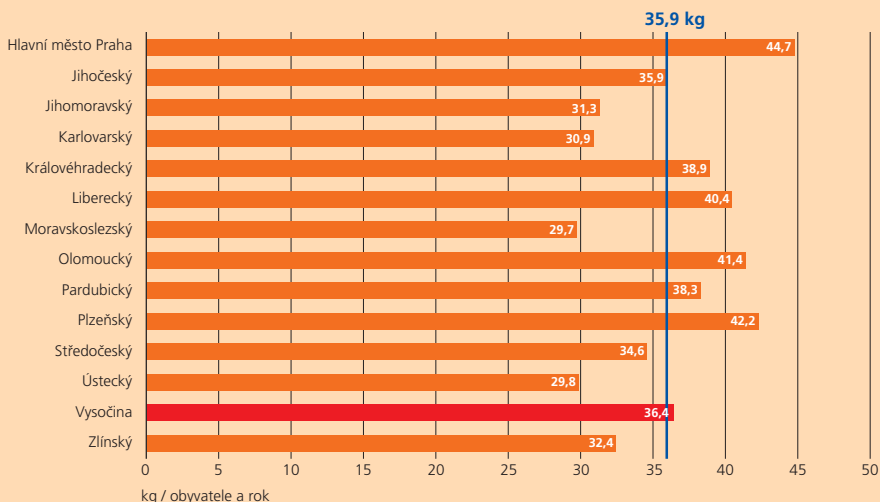

Umístění Vysočiny mezi ostatními kraji v ČR.

Celková výtěžnost tříděného sběru v roce 2008 dle krajů ČR

Celková výtěžnost tříděného sběru (bez kovů) v roce 2008 dle krajů ČR

Odkazy:

Kraj Vysočina

Zdeněk Ryšavý
radní kraje (za volební období 2004–2008 Ing. Pavel Hájek)

Ing. Pavla Bendová
vedoucí technické ochrany ŽP, odbor životního prostředí

Ing. Eva Navrátilová
úřednice odboru životního prostředí

Autorizovaná obalová společnost EKO-KOM, a. s.

RNDr. Martina Vrbová, Ph.D.
ředitelka oddělení využití odpadů společnosti EKO-KOM, a. s.

RNDr. Jana Krčmářová
oblastní manažerka společnosti EKO-KOM, a. s.

Roman Zouhar
regionální manažer společnosti EKO-KOM, a. s.

Jiří Sviták
regionální manažer společnosti EKO-KOM, a. s.

Webové stránky

www.kr-vysocina.cz, odbor ŽP, sekce EKO-KOM
www.ekokom.cz
www.tridime-vysocina.cz
a další

MÁ TO SMYSL. TŘÍDĚTE ODPAD

Kraj Vysočina

Krajský úřad kraje Vysočina
Žižkova 57, 587 33 Jihlava
Czech Republic
tel.: 564 602 111, fax: 564 602 420
e-mail: posta@kr-vysocina.cz
www.kr-vysocina.cz